

BABEK OSMANOĞLU KURBANOV

Türk Milleti'nin dili, tarihi, coğrafyası, mûsikisi, felsefesi, antropolojisiyle kısacası Türk kültür ve medeniyetiyle ilgilenenler, eski Sovyetler Birliği'ndeki ilim adamlarının Türkoloji sahasında ne denli ilmî ve ciddî eserler vücuda getirdiklerini yakından bilirler. Evet, Sovyetler'in, KGB'nin kendi ideolojisi, amaç ve ihtiyaçları doğrultusunda yetiştirip yönlendirdiği, bu uğurda faaliyete mecbur bıraktığı, bu sayede de adını ön plana çıkardığı değişik milletlere (Türk, Ermeni, Rus, Gürcü...vd.) mensup bir çok ilim adamı (!) vardır. Ancak bir de bunların yanı sıra yapmış oldukları ilmî çalışmalarla kendilerini ispatlamış, ünü Sovyetler'in dışına taşarak uluslararası boyutlara ulaşmış gerçek ilim adamlarının sayısı da oldukça fazladır. Bu ilim adamlarının bir çoğunun Türk (Kazak, Kırgız, Özbek, Azeri, Tatar, Yakut...vd.) oluşları ise sevindirici, sevindirici olduğu kadar da gurur vericidir. Sovyetler Birliği'nin dağılıp, Türk Cumhuriyetleri'nin tek tek bağımsızlıklarını ilan etmelerinden sonra, bu cumhuriyetlerde, ülkelerinin bağımsızlığı ve özgürlüğü uğrunda yıllarca ömür tüketen ve bu sebeple de devrin idarecileri tarafından zindanlara atılıp **vatan haini** damgası vurulan devlet adamlarının, şairlerin,yazarların, ilim adamlarının kıymetleri yeni yeni anlaşılmaya başlanmış; eserleri baş tacı edilmiştir.

Eserleriyle Türk dünyasının birliği ve bütünlüğü yolunda olağanüstü gayret sarf eden, her türlü zorluğa, güçlüğe rağmen kalem faaliyetini bir an bile olsun durdurmeyen ilim adamlarından biri de Azerbaycan'ın yetiştirdiği ünlü estetikçi, filozof, müzikolog, sanatkar Prof. Dr. Babek Osmanoğlu KURBANOV'dur. Bir Azerbaycan Türkü olan Prof. Dr. Babek Osmanoğlu KURBANOV, yaptığı orijinal araştırma ve incelemelerle, ortaya koyduğu seçkin eserlerle Türk dünyasının paylaşılama-yan isimlerinden / şahsiyetlerinden biri olmuş; kendi ülkesinde olduğu kadar diğer Türk Cumhuriyetleri'nde de sevilip sayılmıştır.

Yrd.Doç.Dr.Cengiz ALYILMAZ

*Atatürk Ü. Kâzım Karabekir Eğitim Fak
Öğr. Ü.*

Hayat

Babek Osmanoğlu KURBANOV, 9 Eylül 1939 tarihinde Bakü'de dünyaya gelir. Babası

Azerbaycan'ın ünlü halk şairi Osman SARIVEL-Lİ, annesi Dr. Seyalı SEDİGİZİ'dir. Beş kardeşin üçüncüsü olan Prof. Dr. Babek Osmanoğlu KURBANOV, 1951 yılında ilk öğrenimini, 1956 yılında orta öğrenimini tamamlar. Aynı yıl Üzeyir HACİ-BEYOV adına Azerbaycan Devlet Konservatuarı Musiki Nazariyesi Bölümü'nde yüksek öğrenimine başlar. Bu bölümden 1962 yılında mezun olur. 1963 yılında Mehmet Emin RESULZADE Adına Bakü Devlet Üniversitesi'nde Estetik anabilim dalında yüksek lisans öğrenimine başlar. 1966 yılında, hazırlamış olduğu Musiki ile Edebiyatın Karşılıklı İlişkileri başlıklı yüksek lisans çalışmasını tamalayarak Felsefe İlimleri Uzmanı unvanını alır. 1967 yılında Azerbaycan İlimler Akademisi Felsefe ve Hukuk Enstitüsü Estetik ve Ahlak Bölümü'nde göreve başlar; 1981 yılında da bu bölümün başkam olur. Bedî Eserlerin Meydana Getirilmesinin Kanuna Uygunlukları adlı doktora tezini Moskova'daki Akademik jüri huzurunda başarıyla savunarak 1982 yılında Felsefe İlimleri Doktoru unvanını alır. 1988 yılına kadar Azerbaycan İlimler Akademisi Felsefe ve Hukuk Enstitüsü Estetik ve Ahlak Bölümü'ndeki bölüm başkanlığı görevini sürdüren Babek Osmanoğlu KURBANOV, başarılı çalışmalarının ardından önce doçent, sonra da 1985 yılında Estetik Profesörü olur. 1988 yılında Azerbaycan Devlet Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi'nin Felsefe Bölümü başkanlığına getirilir. 1991 yılına kadar bu görevini sürdürür. 1991 yılında ise aynı fakültenin Medeniyet Tarihi ve Nazariyesi Bölümü'nü kurar ve bölüm başkam olur.

Prof. Dr. Babek Osmanoğlu KURBANOV, Azerbaycan'da ve Eski Sovyetler Birliği'ne bağlı bir çok cumhuriyetteki üniversitede lisans, yüksek lisans ve doktora seviyesinde felsefe, estetik, medeniyet tarihi, medeniyet nazariyesi, ahlak, musikî tarihi, musikî nazariyesi dersleri verir. Asistanlar yetiştir; akademik jürilerde bulunur. Radyo ve televizyonlarda Türk kültür ve medeniyetiyle ilgili konuşmalar yapar. Yurt içinde ve yurt dışında kongre, kurultay ve sempozyumlara katılır. Bunlarla birlikte üyesi bulunduğu Bestekârlar Birliği'ndeki; başkanı bulunduğu Azerbaycan İlim Cemiyeti Bedî ve Estetik Terbiye Bölümü'ndeki; II.

başkanı bulunduğu Azerbaycan İlimler Akademisi Mimarlık ve Güzel Sanatlar Enstitüsü Akademik Savunma Şurası'ndaki ve Hariçteki Azerbaycan Dergisi'ndeki çalışmalarım da aksatmadan yürütür.

1 Eylül 1992 tarihinden bu yana Atatürk Üniversitesi Kâzım Karabekir Eğitim Fakültesi Felsefe Eğitimi Bölümü'nde büyük bir özveriyle görev yapmakta olan Prof.Dr. Babek Osmanoğlu KURBANOV, Türk lehçe ve şivelerinin bir kaçıyla birlikte Rusça ve Almanca bilmektedir.

Prof.Dr. Babek Osmanoğlu KURBANOV, Yüksek Mimar Mühendisi Gülnare İSMAYIL - KÂMALGIZI ile evli ve bir erkek çocuk babasıdır.

Eserleri

1-Vzaimosvyaz muzıki i literatim (Musiki İle Edebiyatın Karşılıklı İlişkileri), Bakü 1972, (Rusça), (Kitap).

2- Estetika Alemine Seyahet (Estetik Alemine Seyahat), Bakü 1977, (Kitap).

3- İdeyono - estetiçeskiye problemi literaturı iskusstva Azerbaydjana (Azerbaycan'ın Edebiyat ve Sanatının Fikrî - Estetik Problemleri), Bakü 1977, (Rusça), (Kitap).

4- Azerbaydjanskaya muzikalnaya kultura i zarubejnaya peçat (Azerbaycan Musiki Kültürü ve Yabancı Yayınlar), Bakü 1978, (Rusça), (Kitap).

5- " Massovaya kultura " i falsi-fıkasiya iskusstva sosyalistiçeskogo realizma v burjuaznoy sovetologii ("Toplumsal Kültür" ve Burjuva Sovyetolojisinde Sosyalist Realizm Sanatın Tahrifi), Bakü 1978, (Rusça), (Kitap).

6- Estetiçeskie printsıpy prog-rammnoy muzıki (Programlı Müziğin Estetik Problemleri), Bakü 1982, (Rusça), (Kitap).

7- Azerbaydjanskoe iskusstvo za Rubejom (Azerbaycan Sanatı Dışarıda), Bakü 1984, (Rusça), (Kitap).

8- Problemi muzikalno-estetiçeskogo vospitaniya, (Musiki - Estetik Eğitimin Problemleri), Bakü 1985, (Rusça), (Kitap).

- 9- Bedî-Estetik Terbiyenin Meseleleri (Bedî - Estetik Eğitimin Meseleleri), Bakü 1987, (Kitap).
- 10- Senetin Sosial Feallığı (Sanatın Sosyal Etkinliği), Bakü 1988, (Kitap).
- 11- Me'nevî saflığı Dünyası (Manevî Saflık Dünyası), Bakü 1989, (Kitap).
- 12- A.ZİSS, Konfrontasii v Estetike (A.ZİSS, Çeşitli Estetik Düşünceler), Çev. Prof.Dr. Babek Osmanoğlu KURBANOV, Bakü 1989, (Rusça), (Kitap).
- 13- Nizami i Muzıka (Nizami ve Musiki), Bakü 1991, (Rusça), (Kitap).
- 14- Azərbaycan Güzel Sanatları, (Maddî imkânsızlıklar sebebiyle yayınlanamamış; yayınlanmayı bekliyor), (Kitap).
- 15- Medeniyet ve Eğitim, (Maddî imkânsızlıklar sebebiyle yayınlanamamış; yayınlanmayı bekliyor), (Kitap).
- 16- Musiki Estetiği, (Maddî imkânsızlıklar sebebiyle yayınlanamamış; yayınlanmayı bekliyor), (Kitap).
- 16- Sanat Felsefesinin Meseleleri, (Maddî imkânsızlıklar sebebiyle yayınlanamamış; yayınlanmayı bekliyor), (Kitap).
- 18- Estetiğe Giriş, (Maddî imkânsızlıklar sebebiyle yayınlanamamış; yayınlanmayı bekliyor), (Kitap).
- 19- Aşık Yaratıcılığında Metin-Musiki İlişkileri, (Maddî imkânsızlıklar sebebiyle yayınlanamamış; yayınlanmayı bekliyor), (Kitap).
- 20- Semyon LİPKİN, Cangar (Semyon LİPKİN, (Kalmuk Halk Destanı) Cangar), Moskova 1940, (Rusça), Çev. Prof.Dr. Babek Osmanoğlu KURBANOV, Prof.Dr. Bilge SEYİDOĞLU, (Maddî imkânsızlıklar sebebiyle yayınlanamamış; yayınlanmayı bekliyor), (Kitap).
- 21- Zvuk i slova (Söz ve Ses), Uçyome Zapis-ki AGU im.S.M. Kirova (Seriya İstorii i Filosofii), No: 7, Bakü 1965, (Rusça).
- 22- İntonasiya i muzikalny yazık (Ton ve Musiki Dili), Literaturny Azerbaydjana, No: 3, Bakü 1966, (Rusça).
- 23- Xalg Mahnılarında Şe'r ve Musigi İttifağının Hususiyetleri (Halk Türkülerinde Şiir ve Musikinin Karşılıklı İlişkilerinin Özellikleri), Elm ve Heyat, Bakü 1966.
- 24- Sexsiyyetin Harmonikliyi (Kişilik Uyumu), Edebiyat ve İncesenet, 8 Temmuz 1967, Bakü 1967.
- 25- Zamanın İsdeklerine Uyğun (Zamanın İsteklerine Uygun), Edebiyat ve İncesenet, 23 Aralık 1967, Bakü 1967.
- 26- Teknik Estetiğin Prensipleri Haggında (Teknik Estetiğin Prensipleri Üzerine), Edebiyat ve İncesenet, 13 Temmuz 1968, Bakü 1968.
- 27- K voprosu o vzaimosvyazi v iskusstve (Sanatta Karşılıklı İlişkiler Üzerine), İzvestiya AN Azerb. SSSR, (Seriya İstoriya, Pravo, Filosofiya), No: 4, Bakü 1968, (Rusça).
- 28- Estetiğin Meseleleri Haggında (Estetiğin Meseleleri Üzerine), Edebiyat ve İncesenet, Temmuz 1968, Bakü 1968.
- 29- Muzikalno-estetičeskogo vospitaniye (Müzikal - Estetik Eğitim), Problemi Estetičeskogo Vospitaniye, Moskova 1970, (Rusça).
- 30- Azərbaycan Dramaturgiyasının Estetik Problemleri (Azerbaycan Dram Sanatının Estetik Problemleri), Gobustan, No: 1, Bakü 1970.
- 31- Musigili Program Nedir? (Müzikli Program Nedir?), Edebiyat ve İncesenet, 16 Ağustos 1970, Bakü 1970.
- 32- Musigi Programlılığı ve Musigi Janlarının Estetik Tebieti (Musiki Programlılığı ve Musiki Usüllerinin Estetik Özellikleri), Edebiyat ve İncesenet, 5 Aralık 1970, Bakü 1970.
- 33- Beşeriyyeti Terennüm Eden Bestekâr (İnsanlığı Terennüm Eden Bestekâr), Edebiyat ve İncesenet, 19 Aralık 1970, Bakü 1970.
- 34- Monografik Musigi Luğeti (Monografik Musiki Sözlüğü), Edebiyat ve İncesenet, 1 Nisan 1970, Bakü 1970.
- 35- 36 İlin Salnamesi (36 Yıllık Salnamesi), Edebiyat ve İncesenet, 6 Şubat 1971, Bakü 1971.
- 36- Musigi İle Edebiyatın Karşılıklı Münasi-

beti Meselesi Haggında (Musiki İle Edebiyatın Karşılıklı İlişkisi Meselesi Üzerine), Edebiyat ve İncesenet, 16 Şubat 1971, Bakü 1971.

37- Kino Senetinin İctimaî Heyattaki Rolü (Sinema Sanatının Toplumsal Hayattaki Rolü), Medenî - Maarif İşî, No: 2, Bakü 1971.

38- Mübarizeni Gövşetmek Olmaz (Mücadeleyi Gevşetmek Olmaz), Edebiyat ve İncesenet, 23 Ekim 1971, Bakü 1971.

39- İctimaî Senet Kime Hidmet Edir? (Toplumsal Sanat Kime Hizmet Ediyor?), Edebiyat ve İncesenet, 20 Mart 1971, Bakü 1971.

40- K voprosu o pouyatii muzikalnoy programmnosti (Musiki Programlılığı Anlayışı Meselesi Üzerine), İzvestiya AN Azerb. SSSR, (Seriya İstoriya, Pravo, Filosofiya), No: 3 - 4, Bakü 1971, (Rusça).

41- Bestekârın Düşünceleri (Bestekârın Düşünceleri), Edebiyat ve İncesenet, 22 Aralık 1972, Bakü 1972.

42- Musigi Janrları Haggında (Musiki Tazrları Üzerine), Medenî - Maarif İşî, No: 2, 1972.

43- Temasa Devet Eleyen Senet (Birliğe Çağırın Sanat), Edebiyat ve İncesenet, 3 Haziran 1972, Bakü 1972.

44- Azerbaycanın Muisigi Medeniyeti ve Burjuva Sovetologiyası (Azerbaycan Musiki Kültürü ve Burjuva Sovyetolojisi), Edebiyat ve İncesenet, 16 Eylül 1972, Bakü 1972.

45- Görmek Anlamagmıdır? (Görmek Anlamak mıdır?), Edebiyat ve İncesenet, 13 Ekim 1972, Bakü 1972.

46- Respublika Baxisi (Cum-huriyetin Bakışı / Cumhuriyet Açısından Sanat), Edebiyat ve İncesenet, 11 Aralık 1972, Bakü 1972.

47- voprosu o vzaimovliyanii v iskusstve (Sanatta Karşılıklı İlişkiler Üzerine), İzvestiya AN Azerb. SSSR, (Seriya İstoriya, Pravo, Filosofiya), No: 2, Bakü 1973, (Rusça).

48- Pamyatnik uma i serdsa (Akıl ve Gönül Abidesi), Bakinskiy Raboçiy, 21 Fevr. 1973, (Rusça).

49- Üzeyir Hacıbeyov Haggında Yeni Monografi (Üzeyir HACİBEYOV Hakkında Yeni Monografi), Edebiyat ve İncesenet, 25 Ağustos 1973, Bakü 1973.

50- Rol literaturı ı iskusstva v nraivstvennom soverşenstvovanii liçnosti (Edebiyat ve Sanatın Ahlakî Mükemmelleşmede / Kişilik Olgunlaşmasında Rolü), Nraivstvennoye vospitaniye i vseto-ronnee razvitiye liçnosti, Bakü 1973, (Rusça).

51- Müasirlerimizin Me'nevî Dünyesinin Eksetdirilmesi (Çağdaşlarımızın Manevî Dünyalarının Yansıtılması), Gobustan, No: 9, 1973.

52- Dolgaya Jizn Saza (Sazın Uzun Ömrü), Literaturniy Azerbaydjana, No: 9, Bakü 1973, (Rusça).

53- Razliçnoe otnoşenie kompozitorov narodnoy muzike (Bestekârların Halk Musikisiyle Olan Çeşitli Münasebetleri), Uçyonie Zapiski AGU im. S. M. KİROV, No: 6, 1973, (Rusça).

54- Varnadaki XV. Milletlerarası Felsefe Kongresinde (Varnada'ki XV. Uluslararası Felsefe Kongresinde), Edebiyat ve İncesenet, 27 Ekim 1973, Bakü 1973.

55- Üzeyir Hacıbeyov'un Estetik Baxışları (Üzeyir HACİBEYOV'un Estetik Görüşleri), Edebiyat ve İncesenet, 18 Ağustos 1973, Bakü 1973.

56- Vokal Seneti ve Musigimizin Be'zi Meseleleri (Ses Sanatı ve Musikimizin Bazı Meseleleri), Ulduz, No: 1, 1974.

57 - Problema sinteza v prog-rammnoy muzike i neprogrammnoy muzika (Programlı Musikide Sentez Problemi ve Programsız Musiki), İzvestiya AN Azerb. SSSR, (Seriya İstoriya, Pravo, Filosofiya), No: 3, Bakü 1974, (Rusça).

58- Kritika sovremennoy iranskoj sosiologii (Çağdaş İran Sosyolojisinin Eleştirisi), Voprosı Filosofii, No: 4, Moskova 1974, (Rusça).

59- Muzikalmy yazık i prog-rammnaya muzika (Müzik Dili ve Programlı Musiki), İzvestiya AN Azerb. SSSR, (Seriya İstoriya, Pravo, Filosofiya), No: 4, Bakü 1974, (Rusça).

60- Estetiçeskiye pririsıpı programmnosti v

muzike (Musikide Estetikliğin Estetik Prensipleri), Materialı II Naucno-issledovatelskix rabot respublikli za 1973 god., (Rusça).

61- Mahnılarımızda Yenilik (Türkülerimizde Yenilik), Edebiyat ve İncesenet, 18 Aralık 1974, Bakü 1974.

62- Azərbaycan Bestekârlarının Programlı Musiginin Esasları Haggında Baxislan (Azərbaycan Bestekârlarının Programlı Musikinin İlkeleri Hakkındaki Görüşleri), Elm ve Heyat, No: 11, Bakü 1975.

63- Böyük Veten Muharibesi ve Azərbaycan'ın Bedii Medeniyyeti (Büyük Vatan Savaşı ve Azərbaycan'ın Bedîi Kültürü), Gobustan, No: 2, 1975.

64- Uzeir Gadjibekov i programnaya muzıka (Üzeyir HACİBEYOV ve Programlı Musiki), Uzeir Gadjibekov, Bakü 1975, (Rusça).

65- Senet Meselelerini Derinden İzah Etmeli (Sanat Meselelerini Ayrıntılı Olarak Açıklamalı), Azərbaycan Kommunisti, No: 1, Bakü 1976.

66- Kapitalist Dünyasında İctimaî Ünsiyyet Vasiteleri (Kapitalist Toplumlarında Kitle İletişim Araçları), Azərbaycan Kommunisti, No: 1 2, Bakü 1976.

67- Tebietin Musigide Eksetdirilmesi (Doğanın Musikide Yansıtılması), Azərbaycan Tebiatı, No: 4, Bakü 1976.

68- Vstreça s yunımı muzıkantamı (Genç Müzisyenlerle Görüşme), Molodyoj Azerbaydjana, 27 May. 1976, (Rusça).

69- Kütlevî Edebiyyat ve İdeoloji Mücadele (Kitlesele Edebiyat ve İdeolojik Mücadele), Azərbaycan, No: 2, Bakü 1976.

70- Pamyat Xudojnika Jivyot (Sanatçının Hatırası Yaşıyor), 9 Dekb. 1979, Bakü 1979, (Rusça).

71- Medeniyyetin Görkemli Temsilçisi (Kültürün Seçkin Temsilçisi), Baku, 11 Mayıs 1977, Bakü 1977.

72- Vaprosı tipologii i klassifikasii v programmnoy muzıke (Programlı Musikinin Türleri ve Sınıflandırılması), İzvestiya AN Azerb. SSSR,

(Seriya İstoriya, Pravo, Filosofiya), No: 4, Bakü 1977, (Rusça).

73- Zamanın Möhürü (Zamanın Mührü), Edebiyat ve İncesenet, 19 Ağustos 1978, Bakü 1978.

74- Kütlevî Medeniyyetin Mürteci Mahiyeti ve İdeya-Estetik Prensipleri (Kitlesele Kültürün Gericı Mahiyeti ve Fikrî - Estetik Prensipleri), Gobustan, No: 1, 1978.

75- Sosialist Realizmin Bedîi İmkânları (Sosyalist Realizmin Bedîi İmkânları), Edebiyat ve İncesenet, 8 Nisan 1978, Bakü 1978.

76- İstoriko-estetičeskoe osmıs-leniye muzıkalnogo romantizma (Müzikal Romantizmin Tarihî - Estetik İdraki), İzvestiya AN Azerb. SSSR, (Seriya İstoriya, Pravo, Filosofiya), No: 1, Bakü 1978, (Rusça).

77- Müasir Burjua Senetinin İctimaî-Estetik Menbeleri Haggında (Çağdaş Burjuva Sanatının Sosyal - Estetik Kaynakları Üzerine), Medenî - Maarif İşi, No: 1, Bakü 1978.

78- Deyatelnost Azerbaydjanskogo fleytista T.Gadjievaza rubejom (Azərbaycan Flütçüsü, T. HACIYEV'in Yurt Dışındaki Çalışmaları) Azerbaydjan za rubejom, Referativnyy Sbornik, vıp. 7, Bakü 1978, (Rusça).

78- Burjua İdeologiyasının Mürteci Mahiyyeti (Burjuva İdeolojisinin Gericı Mahiyeti), Edebiyat ve İncesenet, 16 Kasım 1979, Bakü 1979.

80- Spesifika xudojestvennogo otobrajeniya deystvitelnosti v muzıke (Musikide Varlığın Yansıtılmasının Spesifikliği), Voprosı Filosofii, No: 5, Moskova 1980, (Rusça).

81- Milletlerarası Ehemmiyyete Malik Tedbir (Uluslararası Önemi Olan Tedbir), Medenî - Maarif İşi, No: 1, Bakü 1981.

82- Sov.İKP'nın XXVI. Gurultayı ve Estetik Terbiyenin Problemleri (Sovyetler Birliği Komünist Partisi'nin XXVI. Kurultayı ve Estetik Eğitimin Problemleri), Medenî - Maarif İşi, No: 3, Bakü 1981.

83- Nizaminin Mirasına Mehebbet (Nizami'nin Mirasına Sevgi), Medenî - Maarif İşi, No: 4, Bakü 1981.

- 84- Yeni Sehne Heyatı (Yeni Sahne Hayatı), Edebiyat ve İncesenet, 26 Ocak 1981, Bakü 1981.
- 85- Aktualnie problemi estetiçeskogo vospitaniya (Estetik Eğitimin Güncel Problemleri), Bakü 1982, (Rusça).
- 86- Sovet Azerbaycanının Seneti (Sovyet Azerbaycanı'nın Sanatı / Sovyet Azerbaycanı'nda Sanat), Gobustan, No: 4,1982.
- 87- Dil Meseleleri İdeoloji Orbitte (Dil Meseleleri İdeolojik Sahada), Gobustan, No: 2,1982.
- 88- Şişkin ((Ressam) Şişkin), Edebiyat ve İncesenet, 25 Aralık 1982, Bakü 1982.
- 89- Heykelteraş Fazıl Necefov (Heykeltraş Fazıl NEGEFOV), Edebiyat ve İncesenet, 16 Mart 1982, Bakü 1982.
- 90- Azerbaycan Xalg Musigisi (Azerbaycan Halk Musikisi), Edebiyat ve İncesenet, 26 Nisan 1982, Bakü 1982.
- 91- Koroğlu Fransa'da (Koroğlu Fransa'da), Kommunist, 28 Mart 1982.
- 92- Umay (Umay), Sovet Azerbaycanı, No: 2, Bakü 1982.
- 93- Biz Garanguşlarıg (Biz Kırlanğıçlarız), Edebiyat ve İncesenet, 15 Ocak 1982, Bakü 1982.
- 94- Musigî-Estetik Terbiye (Musikî - Estetik Eğitim), Kommunist No: 2, Bakü 1982.
- 95- Ton ve Musigi Dili (Ses ve Musiki Dili), Edebiyat ve İncesenet, 2 Temmuz 1982, Bakü 1982.
- 96- Mügaddime M. Samed, Dialogalar (Giriş, M.SAMED, Diyaloglar), Işık, Bakü 1982.
- 97- Vagif ve Xarici Metbuat (Molla Penah Vagif ve Yabancı Basın) Edebiyat ve İncesenet, 28 Temmuz 1982, Bakü 1982.
- 98- Zehmetkeşlerin Bedî-Estetik Terbiyesi (Emekçilerin Bedî Estetik Eğitimi), Sovet Naxçıvanı, 31 Ağustos 1982.
- 99- Bestekârın Düşünceleri (Bestekârın Düşünceleri), Edebiyat ve İncesenet, 26 Kasım 1982, Bakü 1982.
- 100- Avesta'dan Vaxdrmiza Kimi (Avesta'dan Günümüze Kadar), Edebiyat ve İncesenet, 14 Ocak 1983, Bakü 1983.
- 101- Ebes Getmemiş İller (Boşa Geçmemiş Yıllar), Edebiyat ve İncesenet, 26 Kasım 1982, Bakü 1982.
- 102- Musigi Hesabatı (Musiki Hesapları), Edebiyat ve İncesenet, 22 Temmuz 1982, Bakü 1982.
- 103- Muzikalno - estetiçeskoe vospitaniye (Müzikal - Estetik Eğitim), Kommunist Azerbaydžana, No: 2, Bakü 1982, (Rusça).
- 104- Üzeyir Hacıbeyov Hakkında Yeni Monografi (Üzeyir HACİBEYOV Hakkında Yeni Monografi), Edebiyat ve İncesenet, 25 Ağustos 1983, Bakü 1983.
- 105- Bedî Hegiget Axdansında (Bedî Hakikat Arayışında), Edebiyat ve İncesenet, 13 Eylül 1983, Bakü 1983.
- 106- Azerbaydžanisches Folk-muzik (Azerbaycan Halk Musikisi), Berlin Demos, No: 4, Berlin 1980, (Almanca).
- 107- Doktorskaya dissertasiya dransuzskogo uçyonogo ob epose Koroglu (Fransız Aliminin Koroğlu Destanı Hakkında Hazırlamış Olduğu Doktora Tezi), Azerbaydžan za rubejom, Bakü 1983, (Rusça).
- 108- Azerbaycan Xalcalan (Azerbaycan Hahıları), Edebiyat ve İncesenet, 16 Eylül 1983, Bakü 1983.
- 109- Rol literaturı i ikusstva v sovrşenstvovanii liçnosti (Edebiyat ve Sanatın Şahsiyetin Mükemmelleştirilmesindeki Rolü), Nrvastvennoe vospitaniye i vvestorounee razvitiye liçnosti, Bakü 1983, (Rusça).
- 110- Burjua Sovetolojisinde Azerbaycan Senninin Tehrifi (Burjuva Sovyetolojisinde Azerbaycan Sanatının Tahrifi), Edebiyat ve İncesenet, 18 Kasım 1983, Bakü 1983.
- 111- Azerbaydžanskaya muzıkalnaya kultura za rubejom (Azerbaycan'ın Musiki Kültürü Yabancı Ülkelerde), Azerbaydžan za rubejom, Elm, Bakü 1983, (Rusça), (Kitapçık).

- 112- Bedî Heveskâr Senetin Be'zi İctimaî-Estetik Problemleri (Bedî Amatör Sanatın Bazı Sosyal - Estetik Problemleri), Medenî - Maarif İşî, No: 3, Bakü 1983.
- 113- Estetik Terbiye (Estetik Eğitim), Azerbaycan Müellimi, 25 Nisan 1984, Bakü 1984.
- 114- Senetin İctimaî Fonksiyonu (Sanatın Sosyal Fonksiyonu), Edebiyat ve İncesenet, 18 Eylül 1983, Bakü 1983.
- 115- Ramiz Mirişli ((Bestekâr) Ramiz MİRİŞLİ), Edebiyat ve İncesenet, 1 Haziran 1984, Bakü 1984.
- 116- Neriman NERİMANOV ve Teatr (Neriman NERİMANOV ve Tiyatro), Edebiyat ve İncesenet, 2 Ocak 1984, Bakü 1984.
- 117- Aşık Şemşir, vodnaya statya (Aşık Şemşir, Giriş Makalesi), Yazıçı, Bakü 1989, (Rusça).
- 118- Pamyati Kompozitora (Bestekârm Hatırasına), Bakü, 11 Aralık 1984, Bakü 1984, (Rusça).
- 119- Veçno molodoe iskusstvo (Her Zaman Genç Sanat), Vışka, 20 Maya 1984, (Rusça).
- 120- Bestekârm Adına Layig (Bestekârm Adına Layık), Azerbaycan Gençleri, 11 Ağustos 1984.
- 121- Vstuplenie, T. Mamedov, geroişeskıy dastan (Giriş, T. MEMMEDOV, Kahramanlık Destanı), Gyandjlik (Gençlik), Bakü 1984, (Rusça).
- 122- Tebiete Estetik Münasibet (Tabiatla / Doğayla Estetik Münasebet), Azerbaycan Tebieti, No: 1, Bakü 1985.
- 123- Azerbaycan Sovet Musigi Edebiyyatı (Azerbaycan Sovyet Musiki Edebiyatı), Kommunist, 12 Şubat 1985, Bakü 1985.
- 124- Üzeyir Hacıbeyov Haggında Bir Necçe Söz (Üzeyir HACİBEYOV Hakkında Bir Kaç Söz), Edebiyat ve İncesenet, 20 Aralık 1985, Bakü 1985.
- 125- Gedim Medeniyyetin İziyle (Eski Kültürün İziyle), Edebiyat ve İncesenet, 20 Eylül 1985, Bakü 1985.
- 126- Roden ((Heykeltraş) Roden), Gobustan, No: 4, Bakü 1985.
- 127- Mahnılarımızda Yenilik (Türkülerimiz-de Yenilik), Edebiyat ve İncesenet, 18 Ocak 1985, Bakü 1985.
- 128- A. Bakixanov Haggında (A. BAKIXANOV Hakkında), Edebiyat ve İncesenet, 26 Şubat 1986, Bakü 1986.
- 129- Böyük Dirijor (Musiki Yönetmeni / Orkestra Şefi), Edebiyat ve İncesenet, 21 Şubat 1986, Bakü 1986.
- 130- Musigi ve Uşaglar (Musiki ve Çocuklar), Azerbaycan Müellimi, 23 Nisan 1986, Bakü 1986.
- 131- Binövre Dayanag (Sağlam Dayanak), Edebiyat ve İncesenet, 26 Aralık 1986, Bakü 1986.
- 132- Xalg Bayatları ve Oyun Neğmeleri (Halk Manileri ve Oyun Ezgileri), Medenî - Maarif İşî, No: 1, Bakü 1986.
- 133- Bedî Fotografiyanın İmkânları (Bedî Fotografın İmkânları), Medenî - Maarif İşî, No: 3, Bakü 1986.
- 134- Tebiet ve İnsan (Tabiat ve İnsan), Azerbaycan Tebieti, No: 5, Bakü 1986.
- 135- Filosoфіya Jizni (Hayat Felsefesi), Vışka, 24 Oktyabrya 1986, Bakü 1986, (Rusça).
- 136- Xarici İdeologiya (Yabancı İdeoloji), Azerbaycan Gençleri, 22 Eylül 1987, Bakü 1987.
- 137- Tek O Alimdir (Yalnız O Âlimdir), Elm, 5 Şubat 1987, Bakü 1987.
- 138- En'eneler Öyredir (Gelenekler Öğretiyor), Azerbaycan Müellimi, 15 Mayıs 1987, Bakü 1987.
- 139- İran: rol i mesto İslama (İran: İslam'ın Rolü ve Yeri), 4 İyulya 1987, Bakü 1987, (Rusça).
- 140- Vurgunşınaslığa Ehemmiyetli Gatgı (Vurgunşınaslığa Önemli Katkı), Azerbaycan Müellimi, 27 Şubat 1987, Bakü 1987.
- 141- Bestekârm Gatgısı (Bestekârm Katkısı), Edebiyat ve İncesenet, 13 Mart 1987, Bakü 1987.
- 142- Her Zaman Canlı Bülbül (Ölümsüz (Sanatkâr) Bülbül), Medenî - Maarif İşî, No: 3, Bakü 1987.
- 143- Sovet Azerbaycanı'nın Tesviri Seneti (Sovyet Azerbaycanı'nın Tasviri Sanatı), Sovet Özbekistoni Seneti, No: 3, Taşkent 1987.

- 144- Estetiçeskoe vospitanie i tvorçeskaya aktivnost liçnosti (Estetik Eğitim ve Şahsiyetin Yarırtıcılık Faaliyeti), Partiynie komiteti i upravleniye sosialnımı prosesami, Tezisi vsesoyuznoy nauçno-praktiçeskoj konferensii, Moskova 1986, (Rusça).
- 145- Nizami'nin Musiki Dünyası, Yedi İklim, sayı: 54, s. 53- 56, Eylül 1994, İstanbul 1994.
- 146- Samet VURGUN, Hayat ve Mücadele Felsefesi, Yedi İklim, sayı: 63, s. 53 - 55, Haziran 1995, İstanbul 1995.
- 147- Eski Sovyetler Birliğinde ve Azerbaycan'da Felsefî Estetik Fikrin Durumu, Türk Yurdu, cilt: 14, sayı: 85, s. 17 - 22, Ankara 1995.
- 148- Görmek Anlamak mıdır? Atatürk Üniversitesi Kâzım Karabekir Eğitim Fakültesi Sosyal Bilimler Araştırma Dergisi, sayı:3, s. 124 - 129, Erzurum 1996.
- 149 - Sanat Eserlerinin Kavranılması Sosyal - Estetik Problemleri, Atatürk Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü Dergisi, sayı: 1, s. 59 - 64, Erzurum 1995.
- 150- Bedî - Estetik Terbiyenin Aktüel Meseleleri, Türkiye I. Eğitim Felsefesi Kongresi Bildirileri 5 - 8 Ekim 1994, s. 189 -197, Van 1995.
- 151- Őarkiyatçılarn Gözünde Fuzûlî, Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi, sayı:6, s. 83 - 90, Erzurum 1996.
- 152- Aristotelesin Estetiğinde Musiki Problemleri, Atatürk Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü Dergisi, sayı:3, s. 12 - 29, Erzurum 1996.
- 153- Ahlakî Deđerler ve Sanat, Atatürk Üniversitesi Kâzım Karabekir Eğitim Fak. Araştırma Dergisi, sayı: 4, s. 23 - 29, Erzurum 1996.
- 154- Alemin Estetik İdraki ve Estetik Faaliyet, Atatürk Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü Dergisi, sayı: 2, s. 95 -104, Erzurum 1996.
- 155- Sanatın Sınıflandırılması, Akademik Araştırmalar, sayı: 1, s. 105 - 110, Yaz 1996, Erzurum 1996.
- 156- Necip Fazıl'ın Estetik İdeali, Birliğe Çağrı, sayı: 5, s. 20 - 22, Erzurum 1995.
- 157- Azerbaycan Halılarının Tarihî - Estetik Meseleleri, Türk El Sanatlarının Dünyü - Bugünü - Yarını Sempozyumu Bildirileri, 4 Nisan 1994, Konya 1994.
- 158- Azerbaycan Sanatının Dünyü - Bugünü, I. Millî Kafkasya Sempozyumu Bildirileri, 25-31 Ekim 1995, Kars 1995.
- 158- Küreselleşme Zihniyetine Doğru, Dünya Barışı ve Eğitim İlişkileri Sempozyumu Bildirileri, 24- 25 Ekim 1996, Erzurum 1996.
- 160- Estetik Medeniyet ve Çağdaşlık (yayına hazır).
- 161- Türk Dünyasının Mütefekkeri M. F. AXUNDOV (yayma hazır).
- 162- Nevruz: Sosyo - Kültürel Sorunlar, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kültürel Faaliyetler Dizisi, No: 1, s. 197 - 204, Erzurum 1996.
- 163- Bir Fotoğraf Bir Yorum, Erzurum Gazetesi, sayı: 96, 4 Nisan 1994, s. 6, Erzurum 1994.
- 164- Bir Bilim Olarak Estetik, Söz ve Ses II, Erzurum Gazetesi, sayı: 109,18 Temmuz 1994, s. 7, Erzurum 1994.
- Söz ve Ses III, Erzurum Gazetesi, sayı: 110, 24 Temmuz 1994, s. 7, Erzurum 1994.
- 167- Aydınlar İnsanları Birliğe Çağırmalı, Türkiye Gazetesi, 5 Kasım 1996 salı, s.18.
- 168- Azeriler İlaç İstiyor, Erzurum Gazetesi, sayı: 105, 20 Haziran 1994, s. 4, Erzurum 1994. Genç Atılım, sayı: 3,15 Aralık 1993, s. 3, Erzurum 1993.
- 165- Güzel Sanatlarda Karşılıklı İlişkiler I, Genç Atılım, sayı: 4, 7 Ocak 1994, s. 11, Erzurum 1994.
- Güzel Sanatlarda Karşılıklı İlişkiler II, Genç Atılım, sayı: 5, 5 Mart 1994, s. 17, Erzurum 1994. Güzel Sanatlarda Karşılıklı İlişkiler III, Genç Atılım, sayı: 6, 23 Mart 1994, s. 7, Erzurum 1994.
- 166- Söz ve Ses I, Erzurum Gazetesi, sayı: 108,11 Temmuz 1994, s. 7, Erzurum 1994.
- 167-Aydınlar İnsanları Birliğe Çağırmalı, Türkiye Gazetesi, 5 Kasım 1996
- 168-Azeriler İlaç İstiyor, Erzurum Gazetesi, sayı: 105, 20 Haziran 1994, s. 4, Erzurum 1994.